

101. MEKTUP

۱۰۱- ﴿ الْمَكْتُوبُ الْحَادِي وَالْمِائَةُ : اِلَى الْمَلَا حَسَنِ الْكَشْمِيرِيِّ اَيْضًا فِي الرَّدِّ عَلَى جَمَاعَةٍ تَعَرَّضُوا لِأَهْلِ الْكَمَالِ وَأَطَالُوا اللِّسَانَ فِي حَقِّهِ بِأَنْوَاعِ الْمَقَالِ ﴾

أَحْسَنَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ خَالِكُكُمْ وَأَصْلَحَ بِأَلْكُمُ قَدْ أَوْصَلَ مَوْلَانَا مُحَمَّدٌ صَدِيقُ الْمُفَاوِضَةِ الشَّرِيفَةِ حَمْدًا لِلَّهِ سُبْحَانَهُ حَيْثُ لَمْ تَنْسُوا النَّائِينَ الْمَهْجُورِينَ وَالْخَطَابَاتُ الَّتِي صَدَرَتْ لِلنَّفْسِ بِحَسَبِ الظَّاهِرِ صَارَتْ وَاضِحَةً فِي الْجُمْلَةِ نَعَمْ كُلُّ اعْتِرَاضٍ عَلَى النَّفْسِ مُسَلَّمٌ وَقَدْ كَوْنَهَا أَمَارَةً وَأَمَّا بَعْدَ حُصُولِ الْأَطْمِئْنَانِ لَهَا فَلَا مَجَالَ لِلْاعْتِرَاضِ أَصْلًا فَإِنَّ النَّفْسَ فِي ذَلِكَ الْمَوْطِنِ رَاضِيَةٌ عَنِ الْحَقِّ وَالْحَقُّ سُبْحَانَهُ رَاضٍ عَنْهَا فَهِيَ إِذَا مَرَضِيَّةٌ وَمَقْبُولَةٌ وَلَا اعْتِرَاضَ عَلَى الْمَرَضِيِّ الْمَقْبُولِ وَكَيْفَ فَإِنَّ مُرَادَهَا حِينَئِذٍ مُرَادُ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ فَإِنَّ حُصُولَ هَذِهِ الدَّوْلَةِ أَيْضًا هُوَ زَمَنُ التَّخَلُّقِ بِإِخْلَاقِ اللَّهِ تَعَالَى وَسَاحَةِ قُدْسِهِ أَعْلَى وَأَجَلٌ مِنْ اعْتِرَاضِ أَمْثَالِنَا وَضِعِي الْفِطْرَةِ وَعَدِيدِي الْقُدْرَةِ بَلْ كُلَّمَا نَقُولُ عَائِدُ الْبَيْنَا ﴿شَعْرٌ﴾:

مَنْ لَمْ يَكُنْ عَنْ نَفْسِهِ ذَا خَبَرَةٍ * هَلْ يَقْدِرُ الْأَخْبَارَ عَنْ هَذَا وَذَا
وَمَنْ جَاهِلٌ يَتَصَوَّرُ النَّفْسَ الْمُطْمَئِنَّةَ مِنْ كَمَالِ جَهْلِهِ أَمَارَةً وَيُجْرِي أَحْكَامَ الْأَمَارَةِ
عَلَى الْمُطْمَئِنَّةِ كَمَا زَعَمَ الْكُفَّارُ الْأَشْرَارُ الْأَنْبِيَاءُ عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ مِثْلَ سَائِرِ
الْبَشَرِ وَأَنْكَرُوا كَمَالَاتِ النَّبُوَّةِ أَعَادَنَا اللَّهُ سُبْحَانَهُ مِنْ أَنْكَارٍ هَؤُلَاءِ الْأَكَابِرِ وَأَنْكَارِ
مُتَابِعِيهِمْ عَلَيْهِمُ الصَّلَوَاتُ وَالْتَحِيَّاتُ .

TÜRKÇE ANLAMI

Bu mektup da Molla Hasan el-Keşmirî'ye yazılmış olup kemâl ehline saldıran ve onlara çeşitli sözlerle dil uzatan bir gruba reddiyedir.

Allah Subhânehû hâlinizi güzel ve gönlünüzü duru kılsın.

Mevlânâ Muhammed Sıddîk değerli isteğinizi bize ilettiler.

Allah Subhânehû'ya hamdolsun ki uzaklarda ve terk edilmiş olanları unutmaz.

Zâhirden nefis için olan hitaplar genelde açıktır.

Evet... 'Emmâre'¹²⁰ durumunda iken nefse yapılan itirazlar tabii ki olmalıdır. Ancak nefis 'mutmainliğe' ulaştığında itirazın hiç yeri olmaz. Çünkü nefis bu durumda Hakk'tan râzıdır ve Hakk Subhânehû da ondan râzıdır. Artık o râzı olunmuş ve kabule şayan olmuştur; râzı olunup kabul görene ise itiraz olmaz. Nasıl olsun ki! Çünkü bu konumdaki nefsin muradı, Hakk Subhânehû'nun muradıdır.

Bu bahtiyarlığa ulaşmak, yalnızca Allah Te'âlâ'nın ahlakıyla ahlaklanıldığı zaman mümkün olur. O'nun Kudsî alanı, zayıf fıtratlı ve güçsüz olan bizim gibilerin itirazından yüksek ve yücedir (berîdir). Bu meydana ne dersek neticede hepsi bize döner.

"Kendinden haberi yoksa bir kimsenin,

Ne kıymeti vardır şundan bundan haber vermesinin." (Şiir).

Nice câhillere vardır ki, Peygamberlerin diğer insanlar gibi olduğunu sanıp da nübüvvetin kemâlâtını inkâr eden şerli kafirler gibi, cehaletleri sebebiyle nefis-i mutmainneyi emmâre olarak tasavvur ederler ve emmârenin hükümlerini mutmainneye uygulatırlar.

Allah Subhânehû bu ulu insanları (Aleyhimu's-Selâm) ve onlara tâbi olanları inkâr etmekten bizleri muhafaza buyursun.

❧ KELİME ANLAMI ❧

101. إِلَى الْمَلَأَ حَسَنَ الْكَشْمِيرِيِّ الْمَكْتُوبُ الْحَادِي وَالْمِائَةُ: < Yüz birinci mektup *Alî Molla Hasan Keşmirî'ye yazılmıştır (Ne konudur?)* Bir *فِي الرَّدِّ عَلَى جَمَاعَةٍ* cemaate reddiye konusundadır ki; *تَعَرَّضُوا* Onlar saldırıda bulunuyorlar *(Kime?)* *وَأَطَالُوا اللَّسَانَ* Manevi yetkinlere *لِأَهْلِ الْكَمَالِ* Ve dil uzatıyorlar *(Kim hakkında?)* *فِي* Çeşitli sözlerle *بِأَنْوَاعِ الْمَقَالِ* Onlar hakkında *(Ne ile?)* *حَقَّهُ* >

¹²⁰ Nefs-i emmâre: bkz. C. 1, Mektup 46'daki ilgili dipnot.

وَأَصْلَحَ بِالْكُفِّ حَالَكُمْ Halinizi Allah Sübhânehü güzel eylesin (Neyi?)
 Ve aklınızı ıslah etsin قَدْ أَوْصَلَ Şüphesiz ulaştırdı (Nim?)
 Mevlâna مُحَمَّدٌ صَدِيقٌ Değerli yazınızı Allah حَمْدًا لِلَّهِ سُبْحَانَهُ
 Muhmmmed Sıddık (Neyi?) الْمُفَاوَضَةُ Zira; حَيْثُ Unutmadınız (Nimleri?)
 Sübhânehü'ye hamd olsun وَخَطَابَاتُ Hitaplar Öyle hitaplar ki; صَدَرَتْ
 Uzaklarda ve terk edilmiş olanları فِي بَحْسِ الظَّاهِرِ Zâhiri açıdan صَارَتْ وَاضِحَةً Bunlar açıktırlar
 Nefis için olan نَفْسٍ لِلنَّفْسِ مُسَلِّمٌ Nefse عَلَى النَّفْسِ (Neyi?)
 Evet yapılan her itiraz نَعَمْ كُلُّ اعْتِرَاضٍ جُمْلَةً Genellikle
 Nefis olduğu vakitte (Neyi?) أَمَّارَةٌ Emmâre وَأَمَّا بَعْدُ
 Kabul edilir (Neyi zaman?) وَقْتُ كَوْنِهَا Nefis olduğu vakitte (Neyi?)
 O nefis için (mutmain (Neyi için?) لَهَا Sükûnet hâsıl olduktan sonra
 O zaman itiraza yer olmaz أَصْلًا Asla! فَإِنَّ النَّفْسَ O zaman itiraza
 Hâk'tan razıdır رَاضِيَةٌ عَنِ الْحَقِّ (Neyi?) فِي ذَلِكَ الْمَوْطِنِ Bu konumda
 Ondan razıdır فَهِيَ إِذَا رَاضٍ عَنْهَا (Neyi?) Hak Sübhânehü de وَالْحَقُّ سُبْحَانَهُ
 İtiraz da وَلَا اعْتِرَاضَ Razi olunmuş ve kabûle şâyan olmuştur
 Razi olunan ve kabul edilene وَكَيْفَ Nasıl olsun ki; (Neyi?)
 O takdirde (Neyi?) حِينَئِذٍ O nefsin muradı (Neyi zaman?) فَإِنَّ مُرَادَهَا
 Çünkü bu nimetin elde فَانْ حُصُولَ هَذِهِ الدَّوْلَةِ Hak Sübhânehü'nün muradıdır
 Ahlaklanıldığı zamandır (Neyi ile?) زَمَنَ التَّحَلُّقِ Ancak o (Neyi zaman?)
 O Kudsî Teâla'nın alanı وَسَاحَةُ قُدْسِهِ Allâh-u Teâla'nın ahlakıyla
 Bizim gibilerin مِنْ اعْتِرَاضِ أَمْثَالِنَا Yüksek ve yücedir (Neyi?)
 Ve güçsüz وَعَدِيمِي الْقُدْرَةِ Fıtratı zayıf olan وَضِيعِي الْفِطْرَةِ (Öyle bizim gibiler ki)
 Bize dönücüdür / aittir عَائِدُ الْيَتَا (Neyi?) بَلْ كُلَّمَا تَقُولُ Bilakis dediğimiz her şey
 : Şiir: ﴿شِعْرٌ﴾

ذَا خَبَرَةٍ KENDİ NEFSİNDEN (Neyi olmazsa?) Kim olmazsa? (Neyi?) مَنْ لَمْ يَكُنْ
 Şundan bundan / هَلْ يَقْدِرُ الْأَخْبَارُ Haber verebilir mi? (Neyi?) عَنْ هَذَا وَذَا
 başka şeylerden

يَتَصَوَّرُ النَّفْسَ الْمُطْمَئِنَّةَ Kim bilgisiz olursa Nefs-i Mutmainne'yi düşünür
 (Neden dolayı?) مِنْ كَمَالِ جَهْلِهِ Emmâre Katı cehâletinden dolayı (Ne olarak düşünür?)
 اَمَارَةً Ve uygular (Ne için?) اَحْكَامَ اَلْاِمَارَةِ Emmârenin hükümlerini (Ne için?)
 عَلٰى كَمَا زَعَمَ الْكُفَّارُ Mutmainneye Tıpkı kafirler zannettiği gibi (Öyle kafirler ki)
 الْمُطْمَئِنَّةَ اَلْاَنْبِيَاءَ عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ Peygamberleri (salât ve selam
 Şerli olan (Ne için?) اَلْاَشْرَارُ onlara olsun) (Ne zannettikleri gibi?)
 وَانْكُرُوا Diğér insanlar gibi (Ne zannettikleri gibi?)
 مِثْلَ سَائِرِ الْبَشَرِ Aİllah اَعَاذَنَا اللّٰهُ سُبْحَانَهُ Nübüvvetin üstünlüklerini
 كَمَالَاتِ النَّبِيِّ كَمَا لَا تُنَابِعُهُمْ O büyükleri (Neyden?)
 سُبْحَانَهُ، bizi korusun (Neyden?) مِنْ اِنْكَارِ هَؤُلَاءِ الْاَكَابِرِ
 Ve onlara tâbi olanları inkar etmekten عَلَيْهِمُ الصَّلَوَاتُ وَالتَّحِيَّاتُ Hayır dilekleri ve
 salavât, onlara olsun

